

บทที่ 1

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการศึกษากฎหมายอาญา

ก่อนที่จะเราจะได้ทำการศึกษากฎหมายอาญานั้น เราควรทำความเข้าใจในเบื้องต้นเสียก่อนว่า ประมวลกฎหมายนั้นคืออะไร เราพอให้คำจำกัดความของประมวลกฎหมาย ได้ว่า ประมวลกฎหมายนั้น หมายถึง การที่ไ้รวบรวมตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ในเรื่องเดียวกันเข้าไว้ในกฎหมายเล่มเดียวกัน และไ้มีการจัดให้เข้ากันอย่างเป็นระบบ เป็นหมวดเป็นหมู่ อย่างเรียบร้อย และมีข้อความเท่าถึงซึ่งกันและกัน

ประมวลกฎหมายอาญาของเรานั้น เราแบ่งออกเป็น 3 ภาค คือ ภาค 1. ว่าด้วยบทบัญญัติทั่วไป ภาค 2. ว่าด้วยความผิด (อาญาสามัญ) และภาค 3. ว่าด้วยความผิดพิเศษ

ความผิดที่ประมวลกฎหมายอาญาไ้รวบรวมไว้ มีลักษณะเป็นความผิดทั่วไป คือ เป็นความผิดที่สามัญชนยอมกระทำอยู่เป็นปกติ เช่น ความผิดฐานทำร้ายร่างกาย ความผิดฐานฆ่าคนตาย ความผิดฐานประมาท ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ เช่น ลักทรัพย์ ยักยอกทรัพย์ ฉ้อโกงทรัพย์ ทำให้เสียทรัพย์ เป็นต้น

เมื่อเราได้ศึกษากฎหมายอาญาแล้ว เราก็ต้องสามารถนำความรู้กฎหมายไปใช้ปรับกับชีวิตประจำวันได้ คือนำไปปรับกับข้อเท็จจริง หรือ เรื่องราวที่เกิเกิดขึ้นให้ไ้ บอกตัวอย่าง เรื่องลักทรัพย์นั้น มีหลักเกณฑ์ หรือองค์ประกอบอย่างไร การกระทำเช่นนั้นเป็นลักทรัพย์หรือไม่ อย่างนี้เราก็ต้องไปคุยกับทนายความเรื่องลักทรัพย์ ว่ามีองค์ประกอบอย่างไร

ความผิดฐานลักทรัพย์ มีองค์ประกอบ ภายนอก ได้แก่

- (1) เอาไป
- (2) ซึ่งทรัพย์ของผู้อื่น หรือทรัพย์ซึ่งผู้อื่นเป็นเจ้าของ
รวมอยู่ด้วย และ
- (3) องค์ประกอบภายใน ได้แก่ เจตนาทุจริต

ที่เรียกว่า องค์ประกอบภายใน นั่นก็คือ องค์ประกอบภายในจิตใจของผู้กระทำผิด บุคคลภายนอกล่วงรู้ไยยาก

ส่วนขององค์ประกอบภายนอกนั้น มีการแสดงออกให้บุคคลภายนอกเห็นได้ง่าย ตามตัวอย่างเรื่องลักทรัพย์ ท้องรู้ว่าเจ้าขององค์ประกอบภายนอกหรือไม่ ถ้าปรากฏว่ามีการเอาไป และทรัพย์ที่เอาไปนั้น เป็นของผู้อื่น หรือผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย ก็เข้าองค์ประกอบภายนอกของความผิดฐานลักทรัพย์ครบบริบูรณ์ ทอจากนั้นก็พิจารณาข้อเท็จจริงว่า เข้าองค์ประกอบภายในหรือไม่ ถ้าปรากฏข้อเท็จจริงว่า ผู้กระทำมีเจตนาเอาทรัพย์ของผู้อื่น หรือทรัพย์ซึ่งผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วยไป และเอาไปเพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย สำหรับตนเอง หรือผู้อื่น ก็เข้าองค์ประกอบภายในของความผิดฐานลักทรัพย์ เพราะผู้กระทำมีเจตนาทุจริต เราก็นับเจตนาที่แท้จริง - แท้จริง เป็นความผิดฐานลักทรัพย์ ส่วนผู้กระทำความผิดฐานลักทรัพย์จะท้องรับโทษหรือไม่ ก็ท้องความหนักนูนของความผิดนั้นกำหนดโทษไว้หรือไม่ ดังนั้นเราจึงสรุปเกณฑ์สำคัญหรือองค์ประกอบของความผิดได้เป็น 3 ประการ คือ

1. ท้องมีการกระทำหรือกรรม
2. ท้องมีกฎหมายบัญญัติว่าเป็นความผิด และกำหนดโทษไว้ (มาตรา 2)
3. ท้องมีเจตนา (มาตรา 59)

ซึ่งเราจะไค้เรียนรายละเอียดคิในบทต่อไป